

Before you Sign

တမ်းတမ်းမတမ်းအုပ်ကီး

တမ်းတမ်းလိပ်မုခ်ဘဉ်သု, တချူးလၢသုဒိကနၢ် ဖီးခးဒီးဘဉ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖီးခးအံၤ တမ်းတမ်းအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သီးကမၤ စၢၤဒုးသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်သု လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီခွဲးယၢ်အိၣ် လၢအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. သုမ့ၢ်သ့ၣ်ညါသုခွဲးသုယၢ် ဒီးသုမ့ၢ်ဒါတဖၣ်န့ၣ် သုကသုယုထၢတၢ် လၢအကဘဉ်ဘျူးသုတၢ်အိၣ်မူ လၢခဲဒုးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဂီၢ်ဒိၣ်ဝဲ လၢသုကဘဉ်သ့ၣ်ညါ ဖီးခးတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢကဘဉ်လိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢသုတၢ်အိၣ်အသးအဂီၢ်ဘဉ်. မ့ၢ်ဒုးအဟ့ၣ်သု တၢ်ဝဲတၢ်ကျိၤဘဉ်ယး မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဝဲၣ်အကျိၤအခိၣ်တီတဖၣ် လၢတၢ်သုအီၤလၢ သုတၢ်အိၣ်အသးအဂီၢ် ကသုဝဲဒုးန့ၣ်လီၤ.

တနံၤအံၤ ပကကတၢ်ဘဉ်ယး ပဒိၣ်အတၢ်မၤဂ့ၣ်ကျဲၤဝဲ လၢအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ကီၢ်ဂ့ၣ်အပူၤ လၢတၢ်ကိးအမံၤ လၢတၢ်ဖိးတမ်း တၢ်အုပ်ကီးတၢ်ဘဉ်ဘျူးန့ၣ်လီၤ.

တမ်းတမ်းမတမ်းအုပ်ကီးတၢ်ဘဉ်ဘျူးအံၤ တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိး လၢ EI န့ၣ်လီၤ. EI ဟ့ၣ်မၤဘျူး တၢ်ဘဉ်ဆၢဘဉ်ကတီၢ် ဆူပူၤလၢအလိၣ် ဘဉ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ် ဒ်အတၢ်အိၣ်အသး လီၤဆီလိၣ်သးအသီးစ့ၣ်စ့ၣ်လီၤ. သုတၢ်ကမၤမ့ၢ်တအိၣ်နီၤတမံၤ ဒီးသုတၢ်မၤမ့ၢ် ဟါမၤ လၢတၢ်ဂီၢ်ခါ ဒီးတၢ်မၤအိၣ်ကတီၢ် ဒီးသုမၤတၢ်ချူး ဒီးကဲဒ်ကစီဒီန့ၣ် သုကွဲးယုထီၣ် EI သုဝဲဒုးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး လၢပူၤဆူး ပူၤဆါ လၢအလိၣ်ဘဉ်ပူၤဆါတၢ်ဘဉ်ဘျူး (sick benefits) အဂီၢ် မ့ၢ်လၢအမၤတၢ်တကဲဘဉ် လၢအဆူးအဆါအယိ ဘဉ်ဒိ ဘဉ်ထံး အယိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆါဘဉ်ကူၣ်သုအယိန့ၣ်လီၤ. သုယုမၤန့ၢ်မိၢ်ဒါ ဒီးမိၢ်ပၢ်အတၢ်ဘဉ်ဘျူးသ့ၣ် ဖဲသုမ့ၢ်ဒါထီၣ်အခါ, သုအိၣ်ဖျဲၣ်ဝံၤ သီသီအခါ, လုၢ်ဖိပူၤဖိသဉ် မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ထွဲဖိသဉ်အိၣ်ဖျဲၣ်သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒ်ဒဲးလၢအမ့ၢ် တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ကွၢ်ထွဲ အတၢ်ဘဉ်ဘျူး (Caregiving Benefits) ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ယုခွဲးလၢတၢ်မၤ (Leave Available) အိၣ်ဝဲဖဲ နမ့ၢ်ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤပူၤ လၢအဆါနးနး မ့တမ့ၢ် ပူၤလၢအဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး မ့တမ့ၢ် ပူၤလၢအဘျူးကသံ လိၣ်တၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. ပလီၤသုသး လၢတၢ်ဘျူးတခါစ့ၣ်စ့ၣ်အံၤ အိၣ်ဒီး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျူးဒုးဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး လၢကဘဉ်လၢပဲၤဝဲ တချူးလၢသုဒီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤဒ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. သုမ့ၢ် တသ့ၣ်ညါလီၤတံၢ် မ့ၢ်သုကြးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဘဉ်ဘျူးအံၤကစီဒီန့ၣ် တၢ်အဝုၤကတၢ် လၢသုကဘဉ်မၤအီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကွဲးလံၣ်ယု ပတံထီၣ် ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါပူၤမၤတၢ် လၢတၢ်ဖိးတမ်း တၢ်အုပ်ကီးတၢ်ဘဉ်ဘျူးအိၣ်တၢ်အလီၢ် ဒ်သီးကဆၢတဲၣ်န့ၣ်န့ၣ် လၢန့ၣ်ကြးန့ၢ် ဘဉ်ကစီဒီန့ၣ်လီၤ.

Before you Sign

ပတ်ဝန်းကျင် ဦးစီးဌာနသည် ပြုမူမိမိ လာတင်ဖိတ်ခေါ်မိမိ တင်အုပ်ကိတ်တင်ဘဏ္ဍာအိတ်တင်အလိပ် ခ်သိးကဆာတ်ဝ်နုန်နု လာနုကြားနု ဘဏ္ဍာကစီဒီနုနုလိပ်.

ခဲအံပကကတိတ်ဘဏ္ဍာ တင်မိမိတင်အုပ်ကိတ်တင်ဘဏ္ဍာ လာနုတင်ဖိတ်ခေါ်မိမိ မှတ်အိတ်လာဘဏ္ဍာ နုယုမိမိအိတ်သွတ်ဒဏ္ဍာလိပ်. တင်အဂ္ဂိတ်ဝဲ လာထိတ်နုကြားကွဲးယုမိမိနု EI တင်ဘဏ္ဍာ ဖဲနုတင်ဖိတ်ခေါ်မိမိကတင်ဝဲ တဘျီယိတ်ခါနုနုလိပ်. နုကွဲးယုမိမိတင်ဘဏ္ဍာ သွတ် ဖဲနုတချးမိမိခိးအိတ် မှတ်မိမိ နုတသွတ်ညါလာနုတင်မိမိကစီ ကွဲးဆုထိတ်နု ROE ဝဲလဲနုနုလိပ်. နုမှတ်အိတ်ခိး လာနုကကွဲးယု မိမိ တင်ဘဏ္ဍာ ဦးစီးဌာနအိတ်လွတ်နွဲးထိတ် လာနုတင်မိမိအိတ်ကတိတ်အမုန်နုမုန်နု နုတင်ဘဏ္ဍာကဟိမိနုနုနုလိပ်.

သုမိမိတင်မိမိတင်အုပ်ကိတ်တင်ဘဏ္ဍာကသွတ်ဖဲသု -

- မှတ်ပုမိမိတင်ဖိ လာအမိမိနုသုဘုးသုလဲ လာအအိတ်ခိးတင်ကွဲးနီ နုခဲနုဒဏ္ဍာလဲ (payments of Canada taxes) နုနုလိပ်.
- သုတင်မိမိတင်အိတ်လာဘဏ္ဍာ ဦးတမုန်လာသုတင်ကမိတ်အိတ်ဝဲနုနုဘဏ္ဍာ.
- သုတင်မိမိတင်အိတ်ဘဏ္ဍာ ဦးသုဘုးသုလဲတင်အိတ်နီတမိမိ အစုကတင်နုသိ ပိတ်လိပ်အခဲ ၅၂ နွဲအတိတ်ပု ဖဲအပုကွဲးအံ.
- သုမိမိတင် လာတင်အုပ်ကိတ်တင်မိမိနုဂွံ (insurable employment hours) ပုထိတ်ဝဲ ခ်တင်လိပ်ဘဏ္ဍာ လာအပုကွဲး ၅၂ နွဲအတိတ်ပုကစီဒီ မှတ်မိမိ စးထိတ်လာသုယုထိတ် EI အလိပ်ခဲကတင်တဘျီ မှတ်မိမိဆာကတိတ်အံ နုနုနုနုလိပ်.
- သုအိတ်ကတင်ကတိတ်သး ဦးသးအိတ်မိမိခိးတင်တနုဘဏ္ဍာ ဦးမိမိကဲခိးကစီဒီနုနုလိပ်.
- ဝဲကွဲးစးယုမိမိတင်မိမိ ဦးစးယုဖိတ်ယုတင်မိမိကစီ လာသုဆဲးလိပ်ကျိးအိတ် အလိပ်ကွဲးနီ (written record of employers contact) ပတ်ယုခိးသုဆဲးကျိးအိတ် ဆဲးယုဝဲလဲနုနုလိပ်.

ဘဏ္ဍာဘဏ္ဍာသုတမိမိ EI မှတ်လာ

- သုယုထာ လာသုကဟးထိတ်ကွဲး တအိတ်ခိးတင်ဝဲလိတ်တင်လိပ်ဆဲးဘဏ္ဍာ.
- သုမှတ်ဘဏ္ဍာတင်ဒုသု လာသုမိမိကမိတ် လာသုသွတ်ညါ လာသုမှတ်မိမိကဲထိတ်တင်ကမိတ်ကစီဒီ မှတ်မိမိ တယုလိပ်ဖိးလိပ် ဦးတင်သိတ်တင်သိတ်နုနုလိပ်.
- သုတင်မိမိတင်အိတ် မှတ်လာသုဘဏ္ဍာဦးပုမိမိတင်ဖိတဖု လာတင်တထိတ်တလိတ်အပု အဒိ, ပတ်ဖျိထိတ်သကိး တင်သးတမိမိပု (strike), တင်ဒုယု (lockout) ဦးတင်သဘဏ္ဍာဘဏ္ဍာအဂ္ဂိတ်တဖု

Before you Sign

နမူနာတသွင်ညါလီလီတံင် လာနကနာ်ဘဉ် EI သနကံ နကြးကွဲးယုမနုာ်အီၤကစီဒီလီၤ. နကြးယုမနုာ်အီၤ တသ့ဖဲအသ့ အဆိကတၢ် ဖဲနတၢ်မၤတအိၣ်လာဘဉ် တဘျီယီန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကသ့ညါဘဉ် လာနကမၤနုာ်တၢ်ဘဉ်ဘျးကစီဒီလီၤန့ၣ် နကဘဉ်ကွဲးယုထီၣ်လၢ www.canada.ca န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအကျါအကျဲ စးထီၣ်အသးကသ့ဒၣ်ထဲ လာနကွဲးယုထီၣ် လၢအိၣ်လဲ (online) အယိဇီၤန့ၣ်လီၤ. လာနဟံၣ်အ့ထၢၣ်နဲးမ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ် နလဲၤဆူ မၤစၢၤခဲဒၣ်ဂူ (Service Canada Office) လၢအအိၣ်ဘူးဒီးနအိၣ်တၢ်အလီၢ် လာနက သူဒိၣ်ဖူထၢၣ်အဂီၢ်သ့ဝဲဖဲန့ၣ် မ့တမ့ၢ် သူကမျါအ့ထၢၣ်နဲး (Public Internet) ဖဲနအိၣ်တၢ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ပှၤဖးလံာ်တး (Local Library) န့ၣ်တက့ၢ်. အိၣ်လဲလံာ်ပတံထီၣ်အံၤ တၢ်မၤဝဲၤအီၤ လၢ ၆၀ မံးနံးအတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. နကြးပၣ်ဖျိၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ လၢလၢ်တဖၣ်အံၤ တချးလာနစးထီၣ်မၤလံာ်ပတံထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

- နမိၢ်အမံၤခၢၣ်သး
- န (SIN) နီၢ်ဂံၢ် - မ့ၢ်စးထီၣ်လၢနီၢ်ဂံၢ် ၉ န့ၣ်, နကဘဉ်ပၣ်ဖျါလံာ်အုၣ်သး လၢန့ၣ်လီၤကီၢ်အတၢ်အိၣ်အသး (Immigration status) ဒီး တၢ်မၤအခွဲး (Work Permit) န့ၣ်လီၤ.
- နလံာ်ပဂှၢ်တၢ်တုၤသ့ ဖဲနအိၣ်ဟံၣ်တၢ်လီၢ် ပၣ်ယုၣ်ဒီးအတၢ်ပနီၣ် (Postal Codes) နပၣ်ဖျါနအိၣ်တၢ်အလီၢ်မ့ၢ်တသ့န့ၣ် နကဘဉ်လဲၤလာနနီၢ်ကစၢ် ဒီးပတံထီၣ်အီၤဆူ ခဲဒၣ်တၢ်မၤစၢၤဝဲၤလီၢ် (Service Canada Centre) န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးလၢတၢ်ကတုၢ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ် ဝုဆူနစ့စ့အပူၤတဘျီယီ (Direct Deposit) န့ၣ်, နစ့တးအဂ့ၢ်အကျါအလၢအပဲၤ ပၣ်ယုၣ်ဒီးနတီၢ်စ့ဝုၢ်ကျါအမံၤ ဒီးအနီၣ်ဂံၢ်, အဒုနီၣ်ဂံၢ် (Branch Number) ဒီးနစ့စ့အနီၣ်ဂံၢ်လီၤ. နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်အံၤ နမ့ၢ်တသွင်ညါလီလီတံင်အီၤဘဉ်န့ၣ် နသံကွၢ်ပှၤ လၢအမၤတၢ် လာနစ့တး ဒ်သိးအကကွဲးလီၤနံၤန့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအမၤတၢ်လၢ EI ဒွဲးနံၤန့ၣ်ကသ့ဝဲ မ့ၢ်နကမၤနုာ်တၢ်ဘဉ်ဘျးကစီဒီလီၤ ဖဲအမၤနုာ်နလံာ်ပတံထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်လၢလၢ နကထံၣ်န့ၣ်ဖိခးအံၤ ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဟဲထီၣ်အလီၢ်ဘဉ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဒိၣ်ထံး လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်အုၣ်ကီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲၤ လၢအိၣ်ထီၣ်ဂ့ၢ်အိၣ်ကီၣ်ဂ့ၢ်ပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘဉ်ထွဲ/တၢ်အဂံၢ်ဒိၣ်သ့ၣ် - နတၢ်သံကွၢ်ဘဉ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်တီအံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ် ဝံသးစူၤက့ၤကဒါက့ၤဆူ ပှၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကက့ၢ်လၢအတဲဘဉ်န့ၣ် ဘဉ်ယးဒီးဖိခးအံၤန့ၣ်တက့ၢ်. နဒိၣ်ဖူထၢၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် နလဲၤယုကွၢ်အီၤဖဲ stepstojustice.ca မ့တမ့ၢ် settlement.org န့ၣ်သ့ဝဲ လာနကသ့ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ညါတုၢ်လံာ် နတၢ်လိၣ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢအဘဉ်လိာ်ဖိးဒုဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ပှၤကကတီၢ်န့ၣ်တၢ်လၢနဂီၢ်န့ၣ် ဝံသးစူၤကီးကျါ Legal Aid Ontario ဖဲလီတဲစီၤ ၁၈၀၀-၆၆၈-၅၂၅၈ မုၢ်ဟးထီၣ်တသီတုၤယၢ်ၣ်သီ စးထီၣ်လၢဂီၤဒီ ၈ န့ၣ်ဂ့ၢ် တုၤဟါဒီ ၅ န့ၣ်ဂ့ၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် (EST) လၢတၢ်ကမၤစၢၤန့ၣ်အဂီၢ် အိၣ်ဝဲဒီးပှၤကတီၤတၢ်အကျိၣ် ၃၀၀ အဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကက့ၢ် လၢအမၤစၢၤဆိၣ်ထွဲဖိခး လၢတီၢ်စ့တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ The Law Foundation of Ontario, The YWCA St. Thomas-Elgin မ့ၢ်ပှၤလၢအဘဉ်မ့ၢ်ဘဉ်ဒါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.